

Съфинансирано от
Европейския съюз

ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА“ 2021 – 2027 г.

Междинен преглед на значимите проблеми при управлението на водите в Дунавски район за басейново управление

**Обществена консултация № 3 за заинтересованите страни
от областите София, Перник и Софийска област
за поречия на реките Искър, Ерма, Нишава и река Дунав**

17.06.2026 г.

гр. София

I. Проект № BG16FFPR002-1.004-0001

„ПУРБ 2028-2033 за Дунавски район“

II. Междинен преглед на значимите проблеми при управлението на водите в Дунавски район

1. *Съдържание и цел на доклада*
2. *Идентифицирани значими проблеми*
3. *Възможни действия за справяне*

III. Следващи стъпки

ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА“ 2021 – 2027 г.

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ
БАСЕЙНОВА ДИРЕКЦИЯ „ДУНАВСКИ РАЙОН“

МЕЖДИНЕН ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧИМИТЕ ПРОБЛЕМИ ПРИ УПРАВЛЕНИЕТО НА ВОДИТЕ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ

Докладът с междинен преглед на значимите проблеми за Дунавски район за басейново управление **е изготвен** от Басейнова дирекция „Дунавски район“ с финансовата подкрепа на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.

- **Приоритет 1 „Води“ по процедура** чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № BG16FFPR002-1.004 **„Подкрепа за актуализирането на ПУРБ -**

оценки, набиране на данни и др. за ПУРБ 2028-2033 г.“

- **Проект № BG16FFPR002-1.004-0001**
„ПУРБ 2028-2033 г. за Дунавски район“

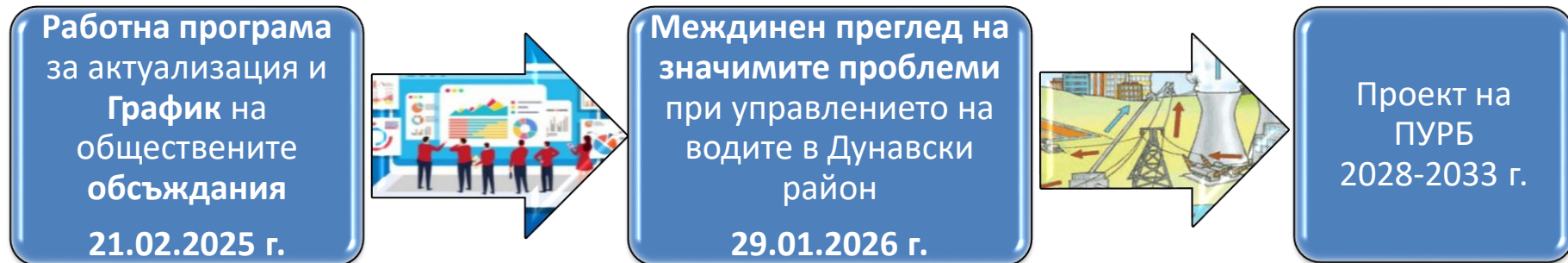
- Проектът е на **стойност 892 220,96 евро**, от които:

- ✓ 758 387,81 € от ЕС
- ✓ 133 833,15 € от национално съфинансиране

- Период на **изпълнение - 36 месеца**
начало - **25.03.2026 г.**; край- **25.03.2029 г.**

Междинният преглед на значимите проблеми при управлението на водите е втори ключов етап при актуализирането на ПУРБ 2028-2033 г.

За идентифицирането на значимите проблеми е извършен междинен анализ:

- **Актуализиран анализ на характеристиките на района за управление** - *какви са нашите води; на какви видове, категории и типове се разделят; кои са основните единици за управление - водните тела.*

В междинният преглед не са актуализирани границите и/или броя на повърхностните и подземните водни тела, както и зоните за защита на водите спрямо ПУРБ 2022-2027 г.

- Повърхностни водни тела - общо 256 бр. (249 категория „река“ и 7 категория „езеро“);
 - Подземни водни тела - 50 броя.

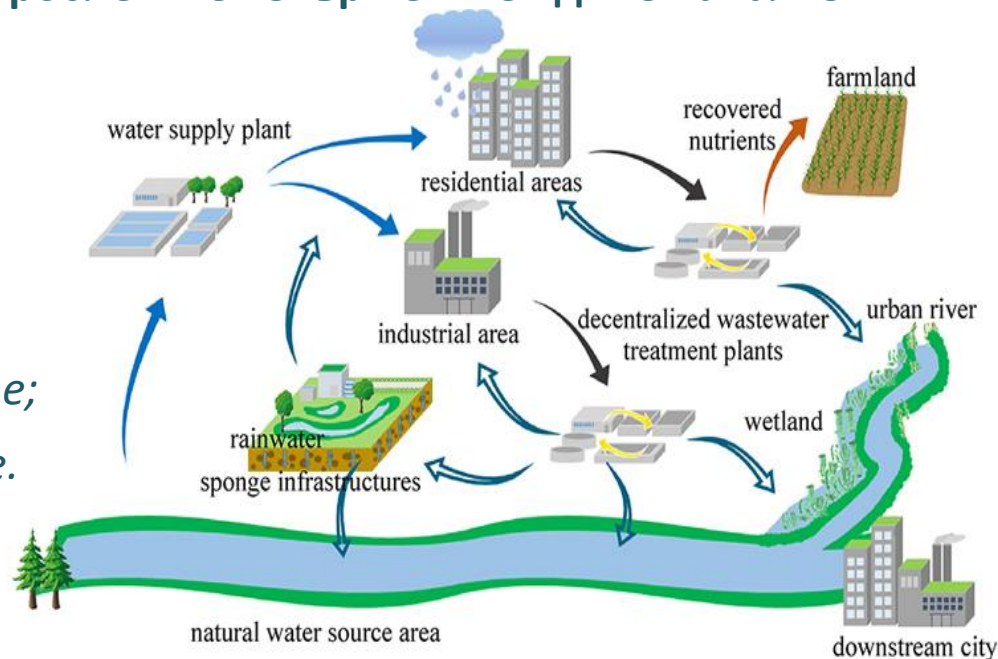

За идентифицирането на значимите проблеми е използван модел ДСНСВО:

За идентифицирането на значимите проблеми е извършен междинен анализ:

- **Анализ на натиска върху водите**
- ✓ *кои видове човешка дейност и/или други фактори оказват негативно влияние върху състоянието на водите;*
- ✓ *в какво се изразява това въздействие.*

Значим натиск - натискът, който сам и/или в кумулация с друг натиск води до непостигане на целите за добро състояние на водното тяло

Най-разпространените видове значим натиск в ДРБУ:

- Заустване на битови отпадъчни води
- Заустване на промишлени отпадъчни води
- Населени места без изградена канализация
- Селскостопанство
- Атмосферни отлагания

Съфинансирано от
Европейския съюз

ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА“ 2021 – 2027 г.

Идентифицирани значими проблеми

За идентифицирането на значимите проблеми е извършен междинен анализ:

➤ **Анализ на въздействието върху водите** – какво е качеството и количеството на повърхностните и подземните води, в каква степен са повлияни от човешката дейност; съществува ли риск тези води да не постигнат добро състояние и по какви причини.

Въздействие - резултат от антропогенния натиск върху водните тела, водещ до влошаване на състоянието и риск от непостигане на добро състояние.

Констатираните въздействия са определени на база данни от мониторинга:

- ✓ **Междинна оценка на състоянието** с данни за период **2021-2024 г.**
- ✓ **ПУРБ 2022 – 2027 г.** - оценка на състоянието е с данни за период **2015 до 2020 г.**

Най-честите видове констатирани въздействия в ДРБУ:

- **Биогенно** въздействие (азот и фосфор)
- **Органично** въздействие (промени в кислородния баланс)
- **Химично** въздействие (специфични замърсители и приоритетни вещества)

Дунавски РБУ - сравнителна оценка на екологичното

брой водни тела

Категория	ПУРБ 2022 - 2027 г.	Междинна оценка 2025 г.
добро	118	105
умерено	108	113
лошо	21	22
много лошо	7	9
пресъхнала/неизвестно	4	6

41 % ВТ от 256 бр. (46 % в ПУРБ 2022-2027г.);

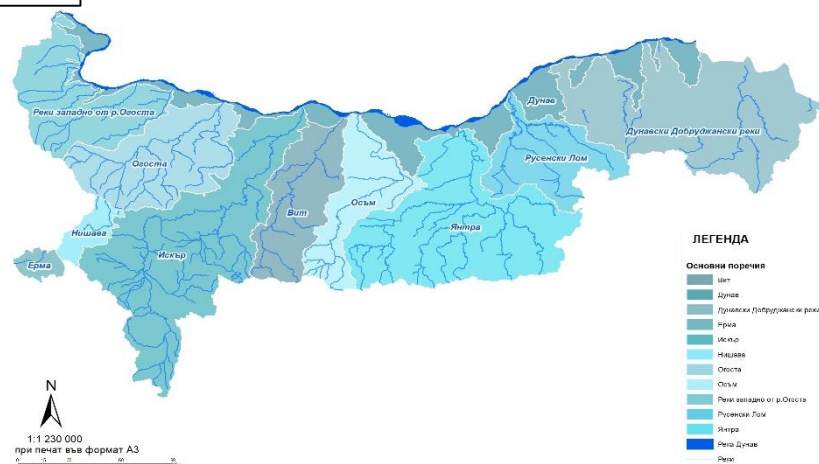
➤ Незначително изменение на ВТ в умерено, лошо и много лошо екологично състояние (в рамките на 1-2 % увеличаване на бр. ВТ);

➤ **Сходен брой ВТ в неизвестно състояние.**

Показатели с отклонение от СКОС в ДРБУ:

- ✓ **биологични елементи** за качество (макрофити, фитобентос, фитобентос, макрзообентос и риби)
- ✓ **кислороден режим** (БПК 5 и разтворен кислород)
- ✓ **физико-химични елементи** за качество (общ азот и общ фосфор);
- ✓ **специфични замърсители** (Al, Zn, Cu, Mn).

Основни поречия в Дунавски район за басейново управление

Съфинансирано от
Европейския съюз

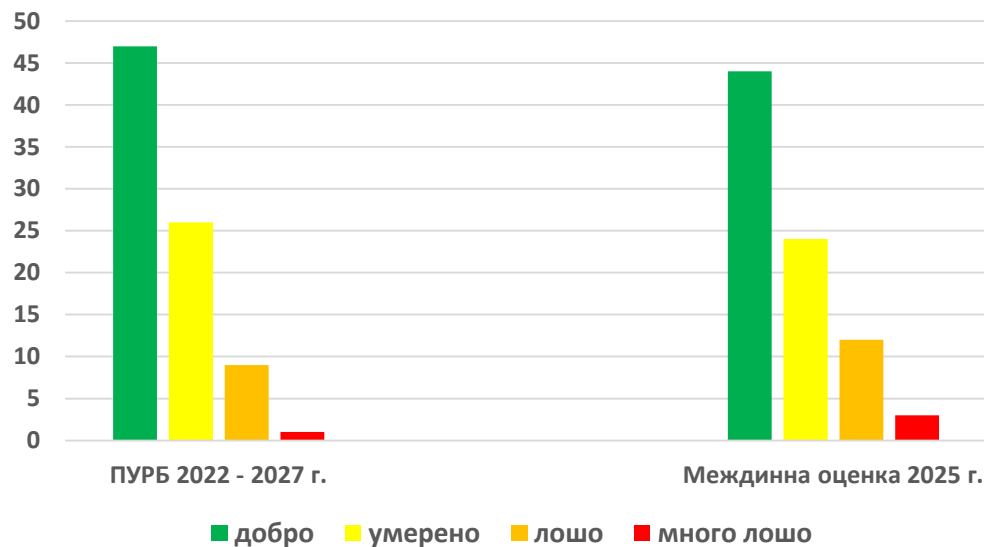
ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА“ 2021 – 2027 г.

Идентифицирани значими проблеми

➤ Междинна оценка на екологичното състояние на повърхностните водни тела в поречията на реките Искър, Ерма, Нишава и река Дунав

поречие Искър - сравнителна оценка на екологичното състояние/потенциал ПУРБ 2022-2027 г. и Междинна оценка 2025 г., брой водни тела

- **Добро екологично състояние 2025г.- 53 %** от общо 83 бр. ВТ (**57 %** в ПУРБ 2022-2027г.);
- **Умерено екологично състояние 2025г.- 29 %** от общо 83 бр. ВТ (**31 %** в ПУРБ 2022-2027г.);
- **Лошо екологично състояние 2025г.- 14 %** от общо 83 бр. ВТ (**11 %** в ПУРБ 2022-2027г.);
- **Много лошо екологично състояние 2025г.- 4 %** от общо 83 бр. ВТ (**1 %** в ПУРБ 2022-2027г.).

река Дунав - запазва умерено екологично състояние 2025 г. (макрозообентос, риби, общ фосфор) спрямо ПУРБ 2022-2027 г.

- **р. Ерма запазва умерено екологично състояние 2025г.-спрямо ПУРБ 2022-2027г.;**
- **р. Нишава:**
 - ✓ в **добро екологично състояние 1 ВТ** от общо 3 бр. ВТ (**2 бр.** в ПУРБ 2022-2027г.);
 - ✓ в **умерено екологично състояние 2 ВТ** от общо 3 бр. ВТ (**1 бр.** в ПУРБ 2022-2027г.).

Съфинансирано от
Европейския съюз

➤ Междинна оценка на химичното състояние на повърхностните водни тела

- **Добро химично състояние 2025г. - 72 % от 256 ВТ, като са оценени 45 приоритетни вещества (ПВ) (73 % в ПУРБ 2022-2027г., като са оценени 33 ПВ);**
- **Непостигащо добро химично състояние 2025г. - 20 % от общо 256 бр. ВТ (17 % в ПУРБ 2022-2027г.);**

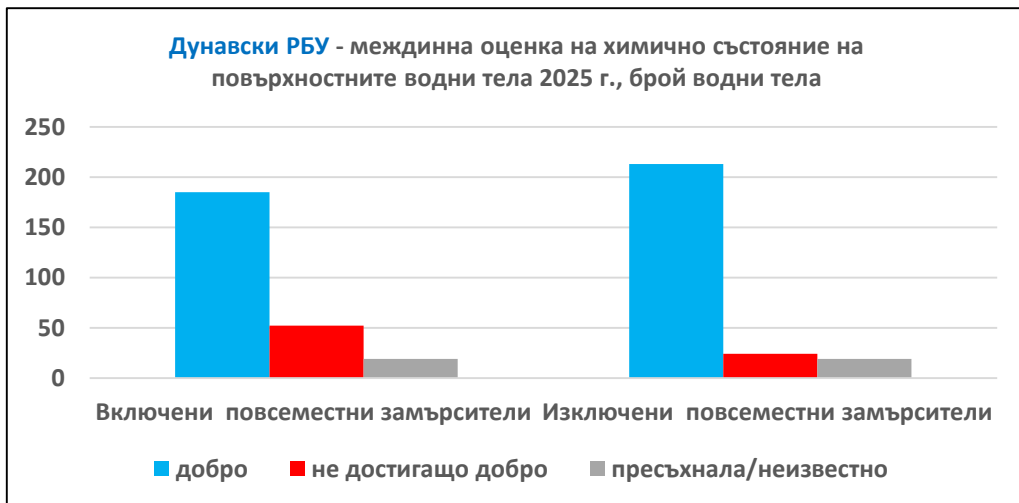
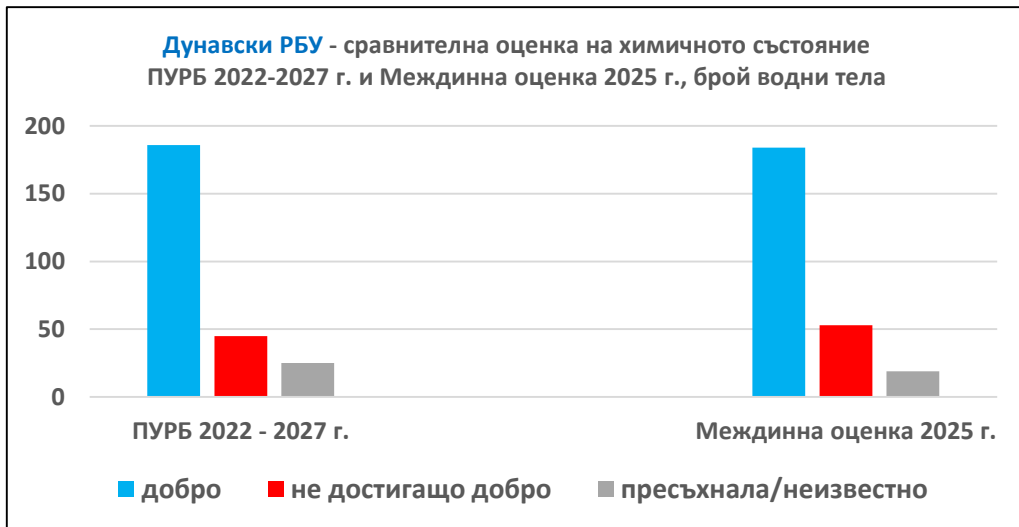
Водни тела са оценени в непостигащо добро състояние, заради **установени отклонения** в матрица биота на веществата от групата на т.нар. „**повсеместни замърсители**“ (матрица „вода“ - трибутилкалаени съединения; матрица „биота“ - бромирани дифенилетири и живак).

При **изключване на повсеместните замърсители 213 бр. ВТ са в добро химично състояние.**

- **Намален брой ВТ в неизвестно състояние.**

Повсеместни замърсители

- ✓ *устойчиви и биоаккумулятивни;*
- ✓ *откриват се в продължение на десетилетия във водната среда и представляват голям риск;*
- ✓ *разпространяват се на далечни разстояния.*

➤ Междинна оценка на химично състояние на повърхностните водни тела в поречията на реките Искър, Ерма, Нишава и река Дунав

поречие Искър - сравнителна оценка на химичното състояние ПУРБ 2022-2027 г. и Междинна оценка 2025 г., брой водни тела

- **Добро химично състояние 2025г.- 80 %** от общо 83 бр. ВТ (**76 %** в ПУРБ 2022-2027г.);
- **Непостигащо добро химично състояние 2025г.- 19 %** от общо 83 бр. ВТ (**18 %** в ПУРБ 2022-2027г.);
- **Неизвестно добро химично състояние 2025г.- 1 %** от общо 83 бр. ВТ (**6 %** в ПУРБ 2022-2027г.);
- При изключване на повсеместните замърсители **5 ВТ подобряват състоянието си.**

река Дунав запазва непостигащото добро състояние 2025 г. (бромирани дифенилетири и живак) с оценени 45 приоритетни вещества спрямо ПУРБ 2022-2027 г. с оценени 33 приоритетни вещества.
При изключване на повсеместните замърсители река Дунав е в добро химично състояние.

- **р. Ерма непостигащо добро химично състояние 2025г.-спрямо в добро състояние ПУРБ 2022-2027г.**
 (при изключване на повсеместните замърсители ВТ остава в добро химично състояние 2025 г.);
- **р. Нишава:**
 - ✓ в **добро химично състояние остават 2 ВТ** от общо 3 бр. ВТ (**2 бр.** в ПУРБ 2022-2027г.);
 - ✓ в **непостигащо добро химично състояние остава 1 ВТ** от общо 3 бр. ВТ (**1 бр.** в ПУРБ 2022-2027г.).

Съфинансирано от
Европейския съюз

➤ Междинна оценка на състоянието на подземните водни тела (ПВТ)

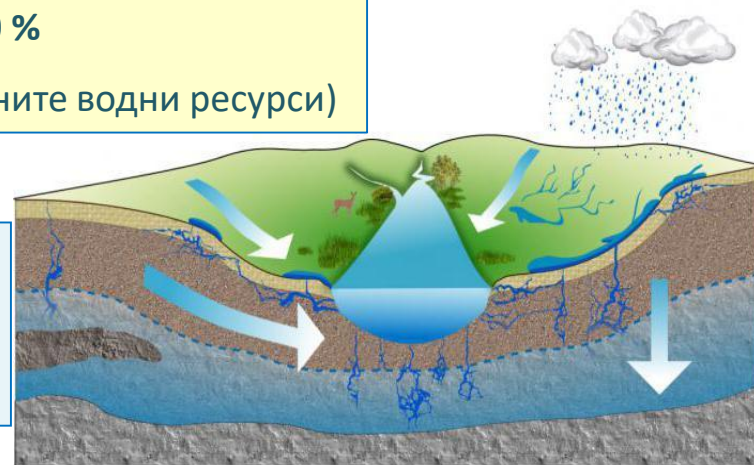
Дунавски РБУ - сравнителна оценка на химичното състояние на ПВТ ПУРБ 2022-2027 г. и Междинна оценка 2025 г., брой водни тела

- **Добро химично състояние**
2025г.- 74 % от общо 50 бр. ПВТ (80 % в ПУРБ 2022-2027г.);
- **Лошо химично състояние**
2025г.- 26 % от общо 50 бр. ПВТ (20 % в ПУРБ 2022-2027г.).

- **Добро количествено състояние** на всички ПВТ в ПУРБ 2022-2027г.
- **ПВТ в риск по количество** - експлоатационният индекс над 40 %
(съотношението на водовземането от подземни води към наличните водни ресурси)

Междинна оценка **2025 г.- 14 ПВТ в риск по количество** от общо 50 бр. (от които 4 ПВТ с експлоатационен индекс по-голям от 60 %) спрямо **7 ПВТ от 50 бр. в риск** в ПУРБ 2022-2027г.

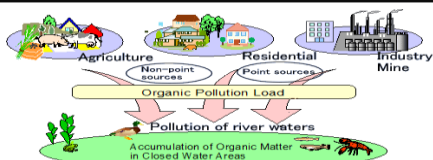
13

Биогенно въздействие върху повърхностните води по поречия в ДРБУ, брой повърхностни водни тела

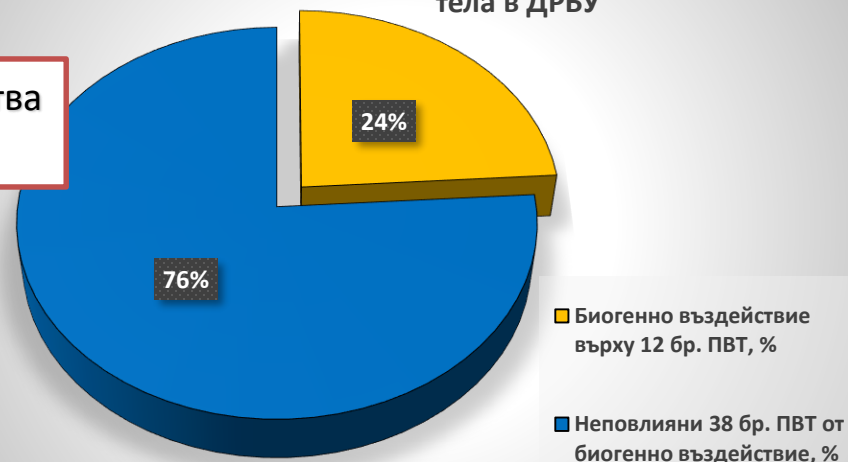
- 43 % от общия брой повърхностни водни тела са подложени на биогенно въздействие – 110 бр. от общо 256 ВТ;
- поречие Искър от общо 83 бр. ВТ 13 ВТ са с биогенно въздействие;
- поречие Нишава от общо 3 бр. ВТ - 2 ВТ са с биогенно въздействие;
- река Ерма и Дунав - биогенно въздействие.

Замърсяване с биогенни вещества (азот и фосфор)

- 24 % от общия брой подземни водни тела са подложени на биогенно въздействие (12 бр. ПВТ от общо 50 ПВТ);
- ПВТ предмет на срещата - 3 бр. ПВТ. (оценени в лошо химично състояние 2025 г.)

Биогенно въздействие върху подземните водни тела в ДРБУ

Съфинансирано от
Европейския съюз

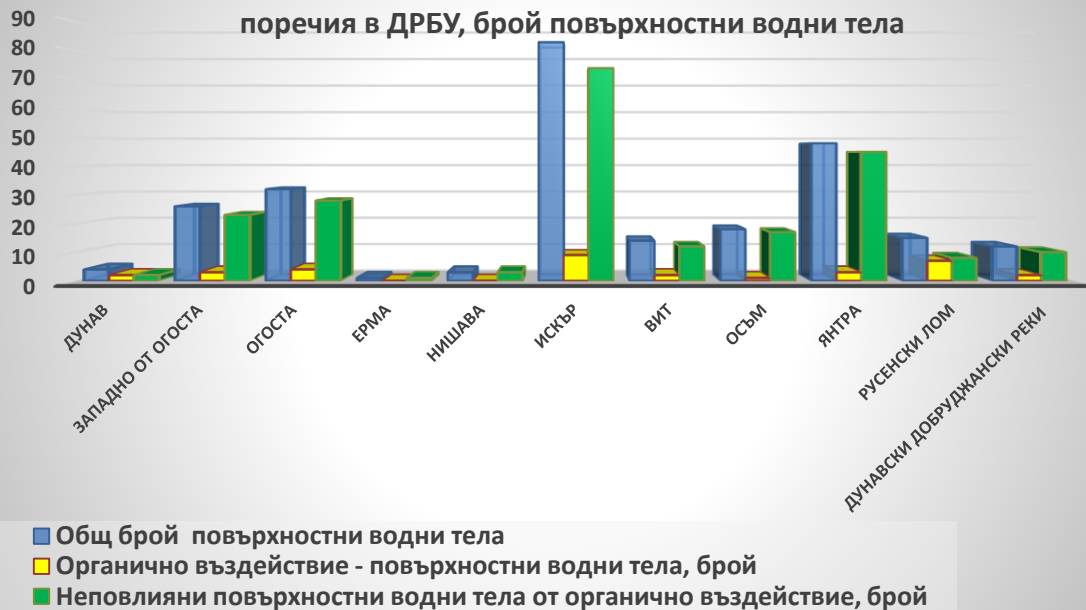
ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА“ 2021 – 2027 г.

ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

Идентифицирани значими проблеми

Органично въздействие върху повърхностните води по поречия в ДРБУ, брой повърхностни водни тела

Органично замърсяване
(промени в кислородния баланс)

- 13 % от общия брой повърхностни водни тела са подложени на органично замърсяване – 33 бр. ВТ от общо 256;
- поречие **Искър** от общо 83 бр. ВТ 9 ВТ са с органично замърсяване;
- река **Нишава**, **Ерма** и **Дунав** – не е констатирано органично замърсяване.

Корабоплаване и транспорт по река Дунав

Инвазивни видове

- периодични действия по **удълбочаване на фарватера** и **коригиране на речното корито**;
- **замърсяване на водите** (разливи, бластни води и битови отпадъци);
- **влияние върху речното биоразнообразие** (изчезване на редки видове речни обитатели и навлизане на инвазивни видове) и **екосистемите**;
- **атмосферни емисии и шум** (газове, прах и шум).

- **проблем за река Дунав и нейните притоци**;
- **нарушаване на екологичното равновесие** (промени в популациите или изчезване на някои на местни видове).

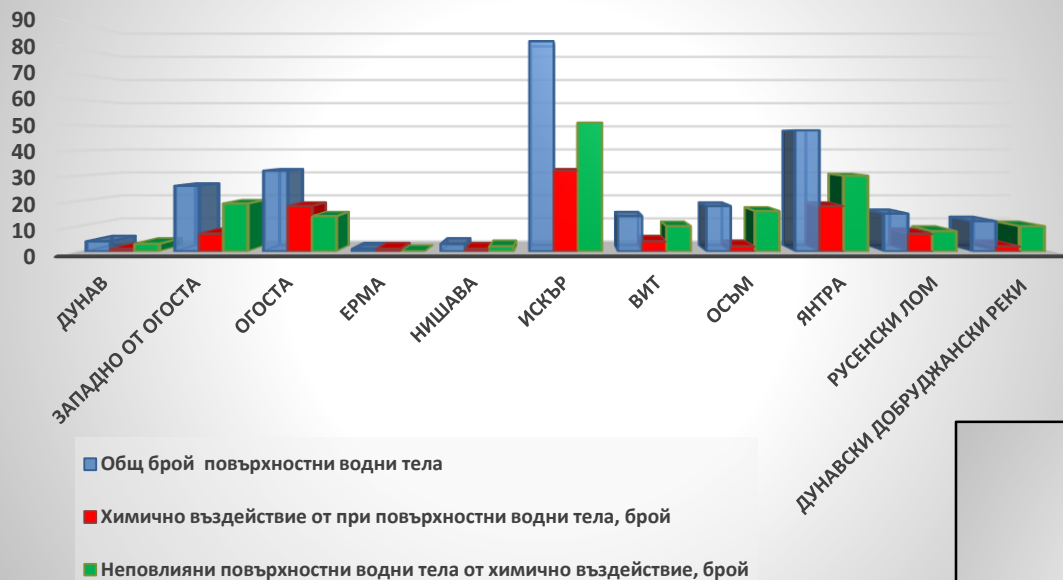

Съфинансирано от
Европейския съюз

ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

Химично въздействие от специфични замърсители и приоритетни вещества при повърхностните води по поречия в ДРБУ, брой повърхностни водни тела

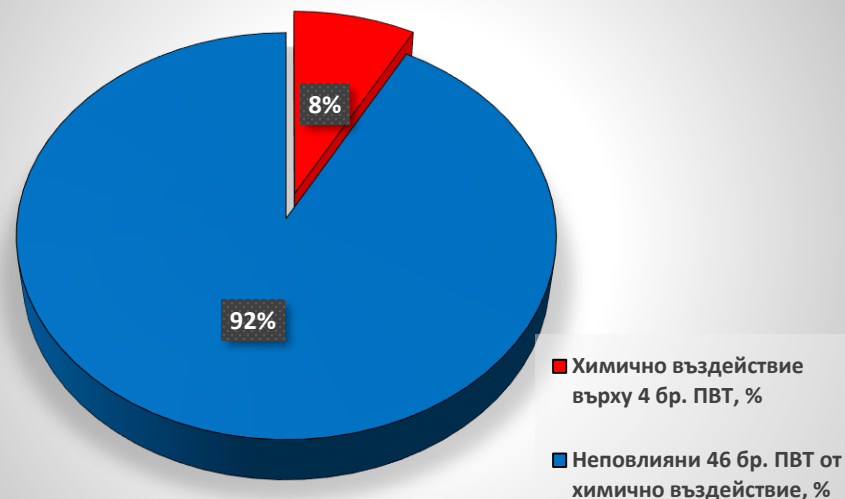

- 36 % от общия брой повърхностни водни тела са подложени на **химично замърсяване** – 93 бр. от общо 256 ВТ;
- поречие **Искър** от общо 83 ВТ 32 ВТ са с химично замърсяване;
- поречие **Нишава** от общо 3 ВТ; 1 ВТ е с химично замърсяване;
- река **Ерма** и **Дунав** - химично замърсяване.

Химично замърсяване (специфични замърсители и приоритетни вещества)

- 24 % от **общия брой подземни водни тела** са подложени на химично замърсяване (12 бр. ПВТ от общо 50 ПВТ);
- ПВТ предмет на срещата - 3 бр. ПВТ. (оценени в лошо химично състояние 2025 г.)

Химично въздействие върху подземните водни тела в ДРБУ

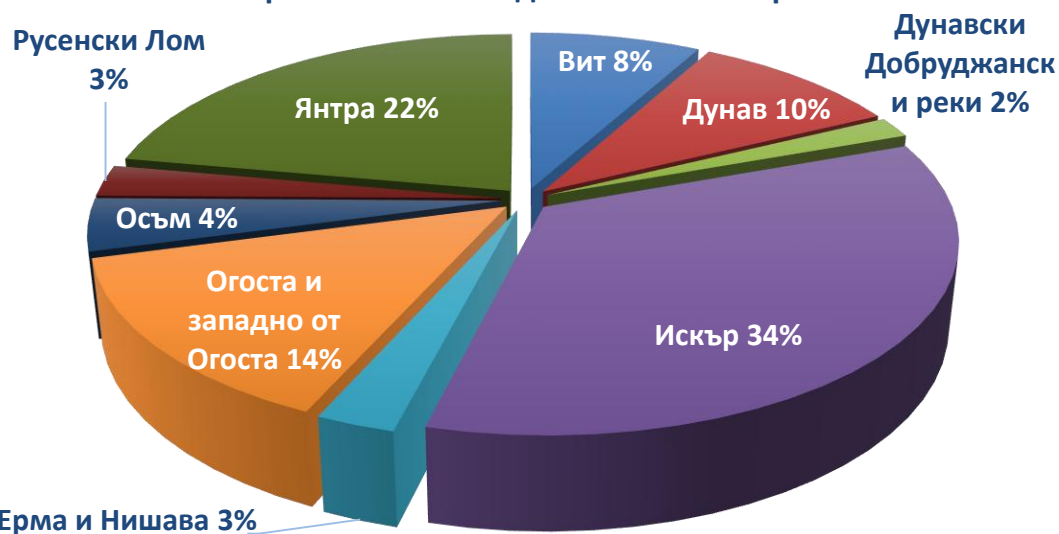
Съфинансирано от
Европейския съюз

ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА“ 2021 – 2027 г.

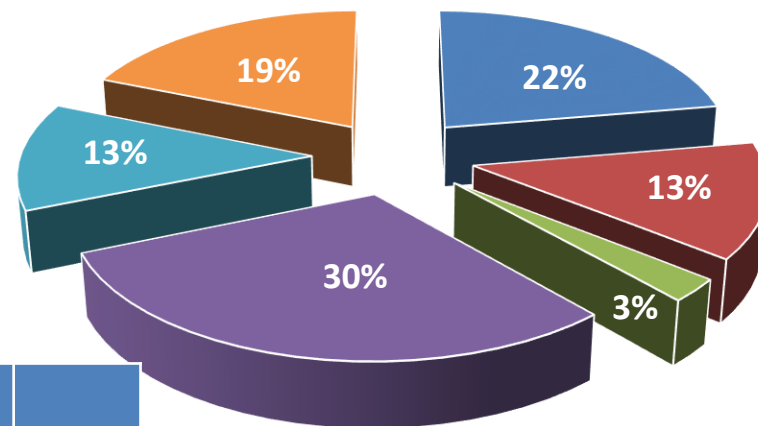
Идентифицирани значими проблеми

Разрешителни за водовземане по поречия

Натиск от водовземане

Издадени разрешителни за водовземане от повърхностни води - разпределение по цели на използване на водите

- аквакултури
- други цели
- ПБВ и свързани с него дейности
- напояване на земеделски култури
- промишлени, вкл. охлаждане
- електроенергия

Разрешени водни количества от ПВТ по цели на водовземане - общо, л/сек	За централно питейно-битово водоснабдяване на населението, л/сек	За селскостопански цели (напояване и животновъдство), л/сек	За индустриални цели, л/сек	За охлаждане или производство на енергия (без ВЕЦ), л/сек	За аквакултури, л/сек	За задоволяване на собствени потребности на гражданите (домакинствата), л/сек	Други, л/сек
14839	8524	1504	565	666	73	3013	493
100%	57%	10%	4%	4%	0,5%	20%	3%

Басейнова дирекция „Дунавски район“, бенефициент по
Проект № BG16FFPR002-1.004-0001 „ПУРБ 2028-2033 за Дунавски район“

Съфинансирано от
Европейския съюз

ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА“ 2021 – 2027 г.

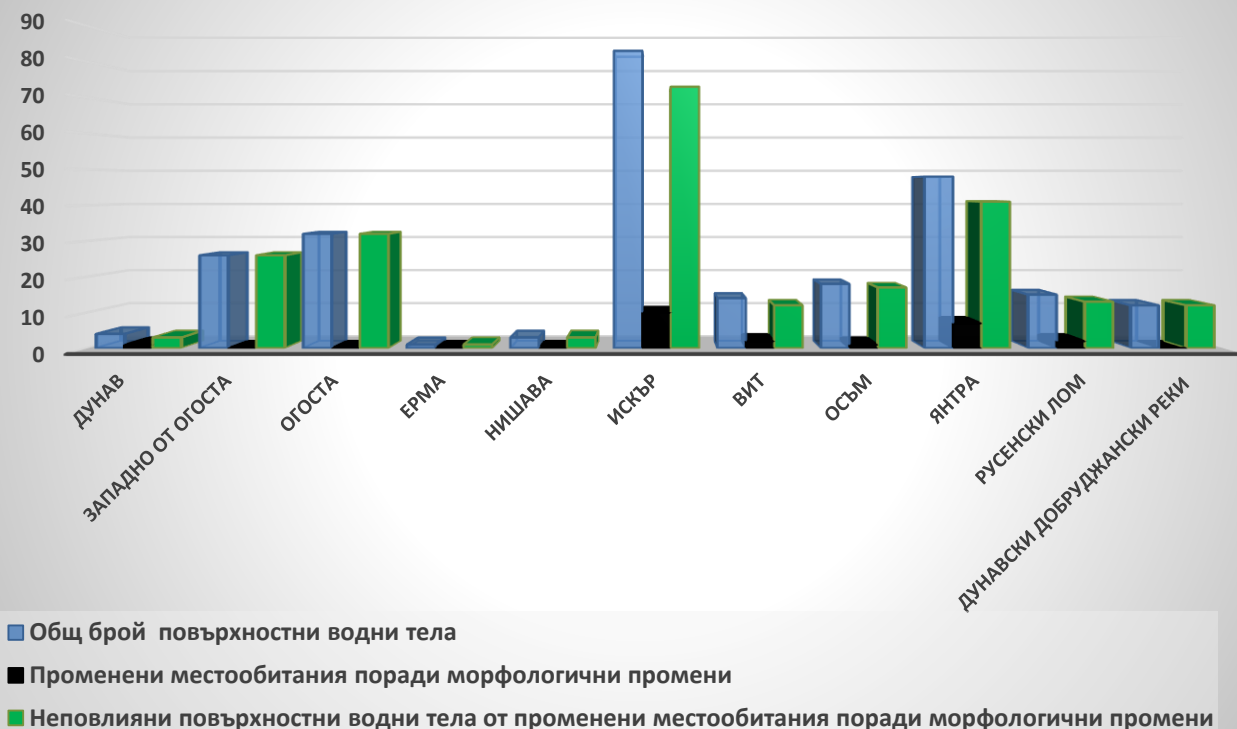
Идентифицирани значими проблеми

Морфологични промени на повърхностните води в ДРБУ - **физическо изменение на коритото / леглото / крайречните зони / брега** (защита от наводнения, корабоплаване; язовири, прегради и шлюзове – производство на хидроенергия, напояване, промишленост): **9 %** от общия брой **повърхностни водни тела** са подложени на **въздействия от променени местообитания**.

Физически модификации при
повърхностните води
(морфологичният натиск)

Променени местообитания поради морфологични промени при
повърхностните води по поречия в ДРБУ, брой повърхностни водни тела

- **9 %** повърхности ВТ са подложени на **морфологичен натиск** – **23 бр.** от общо 256 ВТ;
- поречие **Искър** от общо 83 бр. ВТ **10 ВТ** са с **морфологичен натиск**;
- поречие **Нишава и Ерма** – **всички ВТ** са без **морфологичен натиск**;
- река **Дунав** – **констатиран морфологичен натиск**.

Басейнова дирекция „Дунавски район“, бенефициент по

Проект № BG16FFPR002-1.004-0001 „ПУРБ 2028-2033 за Дунавски район“

Съфинансирано от
Европейския съюз

Натиск от изменение на климата
(наводнения и засушаване)

ДВИЖЕЩИ СИЛИ

Урбанизация, Промисленост, Енергетика,
Селско стопанство (атмосферни емисии на
парникови газове от промишлеността,
селското стопанство, транспорта и бита).

НАТИСК

Изменението на климата води до повишени температури на въздуха и водата, които влияят на скоростта на изпаряване и причиняват засушавания в дългосрочен план. Интензивни валежи водещи до екстремен воден отток и водни нива. Увеличен риск и честотата на екстремните събития - наводнения и суши.

ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Намален отток в реките, сезонни промени в оттока и промени в периодите на снеготопене. Ниски нива на водата в реките и езерата. Повишени концентрации на замърсители. Наводняване на градски, земеделски площи, индустриални зони и важна инфраструктура. Намаление на свободните подземни водни количества и понижаване на водните нива в подземните води. Намаление на количествата вода, необходими за сухоземните екосистеми, пряко зависещи от подземните води.

СЪСТОЯНИЕ

Намален отток в реките, сезонни промени в оттока и промени в периодите на снеготопене.
Ниски нива на водата в реките и езерата.
Повишени концентрации на замърсители.
Наводняване на градски, земеделски площи, индустриални зони и важна инфраструктура.
Намаление на свободните водни количества на подземните водни тела и понижаване на водни нива – лошо количествено състояние на подземните води.

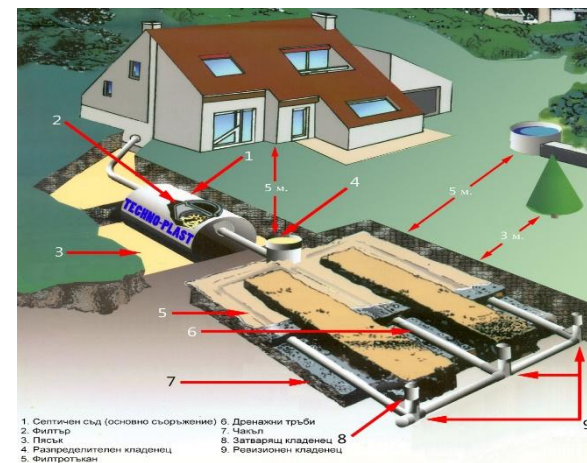
Недостиг на вода
(инфраструктурни проблеми)

Недостиг на вода (дългосрочен дисбаланс между търсенето и предлагането) - **наличните водни ресурси** в даден регион са **недостатъчни**, за да се подсигури безопасна питейна вода за хората, селското стопанство и индустрията.

Недостиг на вода може да възникне в регионите със **слаби валежи**, **голяма гъстота на населението**, **водоемки промишлени производства**, съчетани със специфични природо-географски особености.

Причини - самостоятелно или съвкупност от:

- ✓ намаляване или изчерпване **капацитета на водоизточниците**;
- ✓ висок дял на **загубите на вода по пътя до потребителите** (неоправдана свръхексплоатация на водоизточниците);
- ✓ **повишаване на търсенето на вода** за определени населени места и/или сектори на икономиката (не може да се покрие с наличния капацитет на водоизточниците);

- ✓ голям дял от използвания **обем на водите за напояване** (в следствие на климатични причини – засушаване);
- ✓ **липсата на ефективни политики** за управление на водните ресурси.

Съфинансирано от
Европейския съюз

ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА“ 2021 – 2027 г.

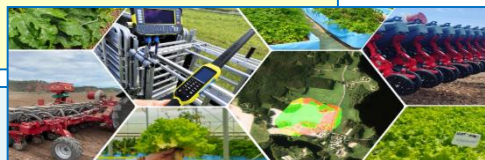
Възможни действия за справяне

Изграждане на **канализационни системи /пречиствателни станции на населените места на 2 000 е.ж.**
Директива 2024/3019 на ЕО от 27 ноември 2024 г. /в сила от 1.08.2027г./- разширява приложението на **повторното използване на водите и по-строги изисквания за:**

- ✓ събиране и пречистване отпадъчните води от всички агломерации над 1 000 е.ж;
- ✓ премахване на биогенните вещества азота и фосфора;
- ✓ енергийна неутралност на пречиствателните станции за отпадъчни води.

Прилагане на **най-добрите налични техники в индустрията;**
Модернизиране на пречиствателните станции в промишлеността.

Изпълнение на програмата от **мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването с нитрати от земеделски източници** (ограничаване на употребата на торове в нитратно-уязвимите зони и засилване на контрола).

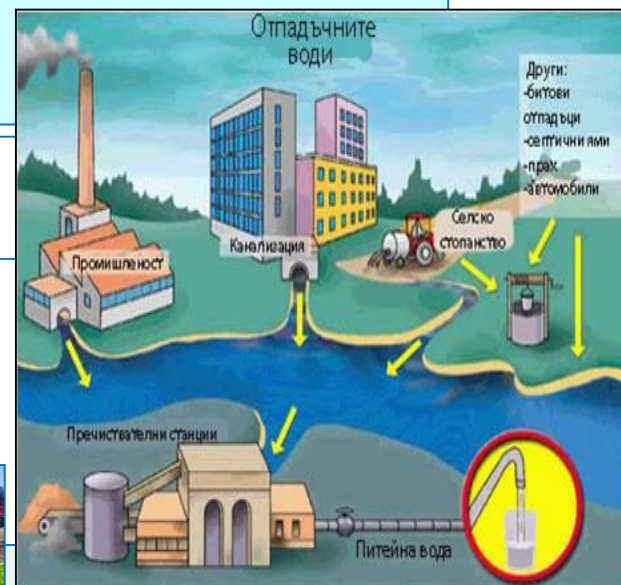

Подобряване на инфраструктурата

(инвестиции в модернизация на водоснабдителните мрежи за намаляване на загубите);

Ефективно използване на водата (насърчаване на мерки за пестене на вода в домакинствата, индустрията и селското стопанство; пречистване и повторно използване на водата);

Контрол върху издадените разрешителни за водовземане и/или ползване на повърхностните и подземните води.

Съфинансирано от
Европейския съюз

- **Приключване на обществените консултации по доклада** с Междинен преглед на значимите проблеми при управлението на водите - в срока за консултации всички заинтересовани страни и граждани могат да подават становища и предложения, вкл. попълнят анкета (**29.07.2026 г.**).
- **Изпълнение на дейности по Проект № BG16FFPR002-1.004-0001**
„ПУРБ 2028-2033 г. за Дунавски район“
- **Изготвяне на проектът на ПУРБ** в Дунавски РБУ за следващия планов период **2028 – 2033 г.**
- ✓ изготвяне на **екологична оценка (ЕО)** на проекта на плана;
- ✓ **трансгранична координация** в рамките на Международната комисия за опазване на река Дунав и двустранна координация със съседни страни (Румъния, Р Сърбия и Р Сърбия);
- **публикуване на проекта за консултации** с обществеността за срок от 6 месеца (провеждане на консултации и по ЕО);
- **отразяване на получените становища и предложения** – проект на финален вариант на ПУРБ 2028 – 2033 г.
- **приемане на ПУРБ 20228-2033 г. от Министерски съвет;**
- **публикуване на финален вариант на ПУРБ 2028 – 2033 г.**

МЕЖДИНЕН ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧИМИТЕ
ПРОБЛЕМИ ПРИ УПРАВЛЕНИЕТО НА
ВОДИТЕ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА
БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ

Всички въпроси, препоръки и предложения,
свързани с доклада

***Междинен преглед на значимите проблеми
при управлението на водите в Дунавски
район за басейново управление*** може да
изпращате по предпочитан от Вас начин:
по пощата: 5800 гр.Плевен, ул.”Чаталджа 60”
по електронна поща:

dunavbd@bddr.bg / dunavpurb@bddr.bg

БЛАГОДАРЯ ВИ ЗА ВНИМАНИЕТО !